

ОСНОВЕН ПРОЕКТ

ЗА УРБАНА ОПРЕМА ЗА ЕКО-КАМП И ПАРК НА АВАНТУРИ ЗА ДЕЦА

1. ОПШТ ДЕЛ

Целиот објект е составен од еден главен објект каде се наоѓаат машки и женски санитарии, чуварница, маркет и отворена летна кујна и осум куќички за спиење, секој од нив се напојува преку сопствена разводна табла, сместена согласно можностите во објектот. Разводните табла се поврзани со мерно разводен ормар (МРО) кој е поставен во непосредна близина на главниот објект.

2. НАПОЈУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧА ЕНЕРЕГИЈА

Постојното напојување со електрична енергија е од постојната дистрибутивна трафостаница која се наоѓа во непоследна близина, во кругот на објектот.

Поради непосредната близина и малата оптовареност на трафостаницата не е потребна промена на постојниот ЕТР поради зголемување на моќност.

Напојувањето до секоја кука за спиење ќе се изведе со засебен кабловски извод од КПО, со кабел од типот NYM $5 \times 4 \text{ mm}^2$, до разводната табла во објектот – РТ-Б.

Напојниот вод треба да се изведе како кабловски вод положен во земјен ров или во кабловска канализација според деталите дадени во прилог на овој проект, односно во развод тип В2.

3. ТЕХНИЧКИ ПРЕСМЕТКИ

3.1 Пресметки на енергетски кабли и заштитни уреди

Под избор на нисконапонски енергетски или инсталацијски кабел се подразбира одредување на типот и пресекот на истиот. Изборот се базира на познавање на следните податоци:

1. Параметри на потрошувачот кој треба да се напојува: максимална моќност, номинален напон, фактор на моќност $\cos\phi$, коефициент на полезно дејство η итн.
2. Извор на напојување и оддалеченост на потрошувачот од изворот на напојувањето.
3. Услови на сместување на кабелот: надворешни влијанија, присуство на други струјни кола итн.

Типот на кабелот се одредува врз основа на податокот 3.

Пресекот на кабелот се одредува врз основа на податоците 1, 2 и 3 и тоа според следните критериуми:

- допуштене струјно оптоварување
- допуштен пад на напонот.

3.1.1 Заштита од прекумерни струи

Координација на пресекот на каблите и заштитните уреди се остварува преку следните два услови:

$$I_b \leq I_n \leq I_z$$

$$I_2 \leq 1.5 \cdot I_n$$

каде:

I_b - максимална погонска струја за која е проектирано струјното коло (врвна струја на група потрошувачи)

I_z - дозволена струја на оптоварување на кабелот (одредена во зависност од условите на поставување на кабелот според стандардот ЈУС N.B4. 752),

I_n - номинална струја на заштитниот уред (или номиналната струја на топлив вметок на осигурувал, струја на нагодување на соодветните уреди како на пр. Биметално реле, термички член за заштитна склопка и сл.) ,

I_2 - струја која обезбедува сигурно активирање на заштитниот уред ($I_2=1,45 \cdot I_b$).

Земајќи ја во предвид вредноста на еквивалентната едновремена моќност која се добива како производот од еквивалентниот фактор на едновременост N_{ekv} и збирот од поедините едновремени фактори на секое струјно коло, се димензионираат напојниот кабел и осигурачите во контролно приклучниот ормар – КПО.

Едновремена струја која е потребна за напојување на RT-B изнесува 3,43 A, односно едновремена моќност потребна за напојување на објектот изнесува 1,9 kW.

За разводна таблица 1 (РТ - Б) имаме:

$$P_i = 3,2 \text{ kW}$$

$$k_e = 0,6$$

$$P_e = 1,9 \text{ kW}$$

$$U_n = 380 \text{ V}$$

од каде се добива струјата која тече низ напојните кабли, односно

$$I_e = 3,43 \text{ A.}$$

За напоен кабел, избираме кабел од типот $NYM\ 5x4\ mm^2$ и тип на развод *B2*.

Првиот критериум на избор на заштита се исполнува со изборот на номинална струја на ножестите осигурувачи од 25 A, при што енергетскиот кабел $NYM\ 5x4\ mm^2$, за карактеристичниот случај за даденото струјно коло, трајно носи струја со вредност од 31 A, која корегирана за температурниот коефициент и коефициентот за бројот на паралелно положени кабли изнесува 27,59 A.

$$3,43 \text{ A} < 25 \text{ A} < 31 \text{ A}$$

$$I_z = f_1 * f_2 * 31 = 27,59 \text{ A}$$

каде што:

f_1 е темп. коефициент, кој за температура од $30^{\circ}C$ изнесува 0,89

f_2 е коефициент кој зависи од бројот на паралелно положени кабли и во овој случај за $n = 1$ кабли, изнесува 1.

58 A е трајно подосива струја за повеќежилен кабел од бакар со напречен пресек од 6 mm^2 и инсталацијски развод тип $B2$.

Вториот критериум за избор на заштита во случаите кога се употребуваат автоматски инсталацијски прекинувачи ќе биде исполнет, доколку е исполнето следнovo неравенство:

$$I_2 = 1,45 * I_b = 1,45 * 3,43 < 1,5 * 25$$

$$I_2 = 4,97\text{ A} < 37,5\text{ A}$$

каде што: $1,45$ е коефициент кој ја дефинира струјата на сигурно активирање на заштитниот уред

$1,5$ е коефициент која ја дефинира струјата на дозволено надоптоварување на кабелот за времетраење од 1 h .

Од пресметките се гледа дека според избраните пресеци и начин на положување на каблите осигурувачите со топлив вметок од 25 А коректно го штитат напојниот кабел.

3.1.2 Дозволен пад на напон

Во случај кога електричниот потрошувач, т.е. објектот се напојува од сопствен нисконапонски извод од одредена $10/0,4 \text{ kV}$ – трафостаница, дозволениот пад на напон помеѓу точката на напојување на електричната инсталација и која и да било друга напојна точка не смее да биде поголем од:

- 5 %, за струјно коло на осветлението
- 8 %, за струјното коло на другите потрошувачи

За случај кога пак електричниот потрошувач не се напојува од сопствен нисконапонски извод од одредена $10/0,4 \text{ kV}$ - на трафостаница, дозволениот пад на напон помеѓу точката на напојување на електричната инсталација и која и да било друга напојна точка не смее да биде поголем од

- 3 %, за струјно коло на осветлението
- 5 %, за струјно коло на другите потрошувачи

Овие падови на напон се однесуваат на потрошувачи кои работат во стационарен режим. За преодните режими, како што е пуштањето во работа на електричните мотори, потребно е да се обедбеди напон кој ќе овозможи доволен задвижувачки момент на електричниот мотор. Овие барања ги дефинира производителот на опремата.

Падот на напонот се пресметува според следниот израз:

$$\Delta u \% = \frac{\sum_i P_i l_i}{k s}$$

каде:

$\Delta u \%$ пад на напон (%)

P_i - моќност на делницата i (kW),

l_i - должина на делницата i (m),

k – коефициент кој зависи од номиналниот напон и специфичната проводност на материјалот од кој се направени проводниците. Во дадените случаи, за бакарен проводник $k=11$ за еднофазни потрошувачи и $k=66$ за

трифазни потрошувачи, додека за алуминиумски проводници, истите коефициенти се $k=6,7$ и $k=40$ соодветно.

s – пресек на проводниот кабел (mm^2).

Падот до најоддалеченото струјно коло за RT-B на осветлувањето ќе биде $\Delta u = \%$, односно

$$\Delta U\% = 1,5 \% + 8,6 * 10 / 66 * 4 = 1,5 + 0,20 = 1,70 \%$$

Од добиените резултати, се констатира дека падот на напон до КП Ормарот и до најоддалеченото струјно коло е во границите на дозволениот односно $\Delta u_{max} = 2,15 \% < \Delta u_{dozv.} = 5 \%$, за напојување без сопствен никонапонски извод од одредена $10/0,4 \text{ kV}$ – на трафостаница.